

Ni Mozart ni passatemps: el paper dels pares en els estudis de música.

La tasca dels pares en els estudis de música dels més xicotets és més important del que pareix. El psicòleg Guillermo Dàlia, en el seu llibre “Cómo ser feliz si eres músico o tienes uno cerca”, analitza el seu paper.

Vos oferim un resum que pot servir d'ajuda, guia, reflexió...

Dins dels estudis de música, i després de molts anys d'observació, podem veure la postura dels pares en una línia que va des de l'extrem d'aquells que s'obsessionen amb els estudis de música dels seus fills, fins aquells que no tenen cap interès, que inclús comenten que “perquè estiga en els carrers, millor que estudeie música”. El primer posicionament sol provocar pressió excessiva. Els pares imposen els estudis de música, sí o sí, per a aconseguir una titulació o un futur estable, deixant de costat qüestions com disfrutar i divertir-se (recordem sempre que són xiquets). Al final, el què s'arriba a produir és l'efecte contrari, i els xiquets podran voler abandonar els estudis amb més facilitat.

En l'altre extrem, estan els pares que no valoren gens l'activitat, i la veuen com una “extraescolar” més, com el futbol, bàsquet o fer excursions amb el col•legi. Sense menysprear estes activitats positives, no són comparables a la d'estudiar música, pels beneficis que esta aporta (es desenrotllen capacitats psicològiques com el record, l'anàlisi, la intel•ligència espacial, el ritme, l'autoestima, s'obtenen hàbits d'estudi i organització del treball necessaris a nivells superiors...).

La millor postura és, com en molts altres casos en la vida, la intermèdia. L'objectiu primordial és que els xiquets es divertisquen, que s'ho passen bé en els estudis, amb el seu instrument, en les audicions i concerts... Tampoc cal descartar que pugui ser una eixida professional, però no fer d'això la motivació més important. En definitiva, estudiar música és una activitat cultural que contribuirà a la formació de la persona.

Responsabilitats.

L'educació, que s'entén com el fet d'inculcar unes normes i principis de convivència, es realitza a través de distints procediments. El més important, sens dubte, és la imitació. Els xiquets i xiquetes aprenen veient en nosaltres conductes o actituds que després copiaran, sense ser conscients d'això. Hem de ser conscients que som exemples i models per a ells. Per això, si volem que els nostres fills es comporten de manera responsable (amb els altres, amb ells mateixos, amb el seu entorn), hem d'actuar nosaltres de la mateixa manera.

L'educació formal, la que s'impartix en els col·legis, escoles de música, conservatoris, és només una part. Els professors instruïxen en unes matèries, però no eduquen en el sentit més ampli de la paraula. Eixa educació es decanta, dia a dia, a poc a poc, en l'àmbit familiar. Els hàbits d'estudi, la capacitat d'afrontar problemes, reptes, frustracions, la manera de relacionar-se amb els altres, el respecte que es deu als altres, la capacitat d'esforç, ... són qüestions que no s'aprenen directament en les aules...

Els pares han d'involucrar-se de manera activa en el procés d'aprenentatge dels seus fills. És molt positiu que es mantinga un contacte freqüent amb els professors, i no sols quan se'ls requereix per mitjà d'avís (o avisos). Com podem demanar-los que estudien i que

dediquen més temps a la música, si ells veuen en nosaltres que dediquem el mínim temps i esforç?

Quan oferisquen un concert, audició, o inclús una prova per a un conservatori, hem de participar de la seua il·lusion i intentar no donar-li massa importància si, per exemple, està tot el dia parlant del tema i, de manera contrària, si veiem que no estudia el suficient i que no li dóna cap importància, fer-li veure el nostre interès perquè gaudisca amb allò que farà i la seua preparació.

Una de les actituds més preocupants actualment és que es traspassa amb facilitat la línia de l'excessiva tolerància als desitjos i pretensions dels fills. Pareix que l'única funció dels pares és estar a la plena disposició dels fills "per a no frustrar-los". Este efecte s'observa en la relació dels xiquets amb els seus professors, on l'autoritat d'estos es perd moltes vegades per la influència dels pares. Podem estar en desacord amb alguns temes i maneres de procedir dels professors, a més tenim el dret (i el deure) de posar solució i intentar canviar la situació si pensem que no és el millor per als nostres fills, però el que ja no és molt convenient per a l'educació dels nostres fills és desacreditar els professors davant dels alumnes. Si no estem d'acord amb alguna determinació dels professors és millor parlar-ho amb ells i contrastar la informació.

Imposar o consentir.

Si hi ha un dubte en els pares respecte a l'educació dels seus fills és la de no saber si s'està sent massa rigorós o, pel contrari, s'és molt tolerant. És necessari saber que difícilment afectarem la vida futura de manera negativa per una conducta concreta en un determinat moment, per la qual cosa tampoc és convenient estar analitzant cada reprimenda, castic o premi que apliquem en un moment donat.

Cal educar els fills perquè siguin responsables d'ells mateixos des de molt xicotets, ensenyar que els actes tenen conseqüències i que estes conseqüències són productes dels nostres comportaments. El fons de la qüestió és saber que podem i hem de fer que siga favorable per a nosaltres. Una bona norma és “el pare i la mare no et castiguen... tu has aconseguit” o “el pare i la mare no et premien... tu has aconseguit”.

És convenient negociar, explicar les nostres decisions, per què les prenem i per què han de fer algunes coses que no volen, però també ser conscient que en alguns casos no entendran totes les explicacions. També hi ha qüestions que no són negociables, i que les hauran d'acatar i complir; esta també és una bona lliçó: aprendre a acceptar certes normes que no compartix. La feina dels pares en este sentit és que siguin les menys possibles, i procurar que la realització d'esta tasca els resulte rendible als xiquets, tant com perquè es plantegen la possibilitat de repetir-la.

Molts pares utilitzen l'educació musical com a arma de doble tall, gens aconsellable, com a premi o castic. I els fills com a arma negociadora per a obtindre premis. Esta no és una bona postura.

En definitiva, hem de tractar entre tots que els xiquets disfruten estudiant música, que l'estudiar música (en tots els sentits que té la paraula estudiar) siga en si mateix gratificant, però per a això, des de casa, el repte dels pares en l'educació ha de ser també que la pràctica musical els done tal plaer que siga un fi en sí mateixa.

Per a saber més:

Dalia, G. “Cómo ser feliz si eres músico o tienes uno cerca”. Ed. Mundimúsica.